

UN ATU CE NU TREBUIE NEGLIJAT DE ANTREPRENORI

Contragarantarea reduce semnificativ costul finanțării

Credite mai ieftine și riscuri mai mici – acestea sunt principalele avantaje pe care Fondul Român de Contragarantare (FRC) le aduce atât IMM-urilor care apelează la contragaranții, cât și băncilor.

„Contragaranțiile sunt angajamente sub semnătură prin care FRC preia o parte din riscul de credit asumat de fondurile de garantare la acordarea de garanții în favoarea IMM, realizând astfel reducerea costului total al finanțărilor pentru IMM ca urmare a ajustării nivelului comisioanelor de garantare. Mai precis, a componente care remunerează riscul preluat la acordarea garanției proporțional cu riscul transferat FRC”, spune Georgeta Popescu, directorul adjunct al Direcției Contragarantare din cadrul Fondului Român de Contragarantare.

Considerente teoretice

Acordarea contragaranțiilor se face pe bază de scheme de ajutor de minimis sub formă de contragaranție, elaborate și derulate în conformitate cu regulamentele comunitare privind ajutoarele de minimis și condițiile de acordare a contragaranțiilor.

Motivul pentru care s-a folosit acest mecanism de operare a fost faptul că doar operând pe bază de scheme de sprijin, FRC își poate îndeplini scopul pentru care a fost înființat, respectiv îmbunătățirea accesului IMM la finanțare. Dacă ar fi acționat ca un agent privat ale cărui servicii sunt tarifate în condiții de piață, costurile totale de finanțare ar fi crescut.

„Cadru normativ ce a reglementat activitatea de contragarantare desfășurată începând cu anul 2010 institua scheme de ajutor de minimis sub formă de contragaranție în temeiul cărora FRC era abilitat să acorde contragaranții în favoarea IMM-urilor eligibile, în schimbul unei prime de contragarantare de 0,37% percepută fondurilor de garantare. Fondurile de garantare aveau obligația ca, în baza acordurilor semnate cu FRC, să aplice IMM-urilor contragarantate un comision de garantare redus cu 35-50 puncte de

Georgeta Popescu,
Director adjunct al Direcției
Contragarantare din cadrul FRC

bază (0,35-0,50%). Astfel, ajutorul de minimis acordat unui IMM era determinat ca diferență între comisionul de garantare stabilit în condiții de piață, pe care îl suporta IMM pentru o garanție necontragarantată și comisionul de garantare redus, datorat pentru o garanție contragarantată”, arată Georgeta Popescu.

Pentru perfecționarea cadrului normativ și, implicit, a instrumentelor de operare proprii, chiar de la demararea activității operaționale, în martie 2010, FRC a inițiat dialoguri cu fondurile de garantare pentru a identifica toate aspectele importante ce trebuie luate în considerare în alegerea instrumentelor și mecanismelor de lucru, pentru a deveni un partener credibil ce poate oferi soluții viabile la problemele cu care se confruntă atât sistemul financiar, cât și sectorul IMM.

Norme îmbunătățite, de la 1 iulie 2012

Reprezentanții FRC au căutat, astfel, mijloace suplimentare de creștere a eficienței și impactului contragaranțiilor în accesul la finanțare al IMM, prin identificarea și cunoașterea bunelor practici în domeniu. De asemenea, a fost studiată jurisprudența Comisiei Europene în materie de scheme de ajutor sub formă de garanție/contragaranție, iar în cea de-a doua parte a anului 2011 au fost elaborate primele proiecte ale normelor FRC aplicabile în perioada 2012-2013, care au fost supuse consultării fondurilor de garantare și mediului de afaceri și care, începând cu 1 iulie 2012, au devenit pe deplin operaționale.

„Punerea în aplicare a acestor norme se face într-un moment în care sistemul bancar este încă reticent în a credita sectorul IMM, înăsprind termenii creditării prin măsuri concretizate în principal prin solicitarea de prime de risc mai ridicate pentru creditele considerate mai riscante sau, în unele cazuri, prin creșterea spread-ului ratei medii de dobândă a creditului”, spune Georgeta Popescu. Ea arată că noile norme „vor avea un efect consistent prin creșterea ponderii contragaranțiilor în portofoliul fondurilor de garantare, dar vor avea un efect și pe viitor, asupra comisioanelor pe ansamblu”.

Prin noile norme elaborate s-a urmărit, în primul rând, creșterea impactului contragaranțiilor asupra accesului IMM la finanțare, prin majorarea valorii ajutorului de minimis acordat acestora, care să se reflecte în costuri totale de finanțare mai reduse, acordarea unui sprijin suplimentar pentru microîntreprinderi și transpunerea practicii Comisiei Europene de

autorizare a unor metode de calcul al echivalentului subvenție brută conținut de schemele de garanții/contragarantării, având ca punct de plecare obiectivele Strategiei FRC pentru perioada 2011-2013, cu proiecție până în anul 2015.

„În esență, noua normă spune că din comisionul de garantare, componenta de risc este afectată de ponderea riscului preluat de contragarantare. Fiind preluat riscul, este normal ca partea de cost de risc să fie diminuată și acest lucru se reflectă în costul final al creditului”, explică Georgeta Popescu.

Comisioane mai mici cu până la 1,5%

Spre exemplu, pentru o finanțare de 1.000.000 lei destinată investițiilor, acordată pe 36 luni, garantată 80% și contragarantată tot 80%, ajutorul de minimis de care beneficiază un IMM conform noilor norme este de circa 46.000 lei, mult superior nivelului ce s-ar fi acordat în baza vechilor norme – circa 8.600 lei.

Totodată, prin aplicarea acestor noi scheme, contragarantarea intervine în mod direct asupra comisioanelor de garantare care suportă o reducere, ce variază în funcție de destinația finanțării între 50 și 150 puncte de bază, adică între 0,5% și 1,5%.

„Este foarte important de reținut faptul că prin activitatea sa, FRC a contribuit, în perioada scurtă parcursă de la înființare și până în prezent, la reducerea importanței a comisioanelor cu care operează fondurile de garantare în relația cu IMM, ca urmare a preluării unei importante părți din riscul asumat de acestea, prin contragarantare”, subliniază Georgeta Popescu.

Pentru exemplificarea celor menționate anterior, dacă în cazul unui IMM cu istoric de funcționare care a beneficiat la începutul anului 2012 de o garanție necontragarantată pentru un credit de investiții (ex.: credit – 500.000 lei, garanție – 400.000 lei), nivelul comisionului de garantare suportat de acesta a fost de 2,60%; pentru un IMM care a beneficiat în luna august 2012 de acordarea unei garanții contragarantate, tot pentru un credit de investiții (ex.: credit – 500.000 lei, garanție – 400.000 lei, contragarantare – 320.000 lei), nivelul comisionului de garantare suportat de acesta a fost semnificativ mai mic, respectiv 1,80%.

Mecanismul prin care FRC contribuie la reducerea costurilor finanțării

Tot ceea ce trebuie să cunoască întreprinzătorul care solicită un credit, pe care trebuie să-l solicite finanțatorului a fi garantat și contragarantat, constă în faptul că FRC are încheiate parteneriate cu toate instituțiile financiare nebancale care acordă garanții în favoarea IMM, iar pentru a beneficia de avantajele mecanismului de contragarantare, trebuie parcurse următoarele etape:

- trebuie să prezinte finanțatorului, pe lângă documentația solicitată de acesta, documente privind eligibilitatea la contragarantare prevăzută de normele FRC, respectiv o declarație pe proprie răspundere cu privire la eligibilitatea IMM – pentru consultare, normele FRC pot fi accesate pe site-ul oficial, www.contragarantare.ro;
- finanțatorul transmite întreaga documentație fondului de garantare, odată cu solicitarea de acordare a garanției și a contragarantării;
- fondul de garantare analizează solicitarea conform normelor proprii și clauzelor din convențiile încheiate cu finanțatorii și decide asupra aprobării/respingerii garanției. În situațiile în care aprobă garanția și în baza solicitării de contragarantare a IMM, verifică eligibilitatea acestuia la contragarantare;
- pentru IMM eligibile la contragarantare este calculat echivalentul subvenție brută a contragarantării – ajutorul de minimis, urmând ca IMM beneficiar să primească o scrisoare de informare în acest sens. În această scrisoare va fi menționat și nivelul reducerii aplicate comisionului de garantare;
- urmare a contragarantării de către FRC a garanției, fondul de garantare va percepe IMM un comision de garantare redus.

În mod corespunzător, în mai puțin de trei ani de funcționare, FRC a reușit să conducă, prin instrumentele și mecanismele cu care operează în relația cu fondurile partenere, la o reducere semnificativă a costurilor pe care IMM trebuie să le suporte pentru obținerea de garanții din partea acestora, fapt ce se traduce prin economii importante pe care IMM le realizează în costurile totale cu care acestea se finanțează. „Având în

Noile norme de contragarantare scad costurile finanțării

- modificarea modului de determinare a elementului de ajutor de minimis conținut de contragarantare – echivalentul subvenție brută a contragarantării, valoarea acestuia fiind determinată prin compararea prețului de piață al contragarantării (prima teoretică de contragarantare) cu prețul efectiv al acesteia (prima de contragarantare efectivă). Pentru anul 2012, nivelul primei teoretice de contragarantare este 2,42% pe an pentru societățile cu istoric de funcționare. În cazul IMM-urilor start-up, nivelul primei teoretice este de 3,8% și este astfel stabilit prin reglementările comunitare.
- primă de contragarantare efectivă - zero – pentru creșterea impactului contragaranțiilor asupra nivelului reducerii costului total de finanțare suportat de IMM și având în vedere practica unor instituții de contragarantare similare din Uniunea Europeană, nivelul primei de contragarantare efective datorată de IMM este zero (comparativ cu un nivel de 0,37% practicat anterior).
- reglementarea explicită a efectelor contragarantării asupra nivelului comisioanelor de garantare practicate de fondurile de garantare pentru garanțiile contragarantate, prin evidențierea clară și cuantificabilă a preluării riscului de către FRC. Pentru că prețul riscului este un element esențial de cost în raport cu care se determină comisionul de garantare aplicabil în condiții de piață, pentru garanțiile contragarantate, nivelul acestui comision trebuie să fie redus în raport cu cel practicat pentru garanții necontragarantate; reducerea se face proporțional cu riscul transferat prin contragarantare (procentul de contragarantare). Acest principiu este pe deplin valabil, indiferent de sistemul de comisioane de garantare pe care îl practică fondul de garantare: comision de garantare unic la nivelul întregului sistem de garanții, ori comisioane de garantare diferențiate în funcție de ratingul întreprinderii solicitante, cum este – de exemplu – sistemul de prime safe harbour prevăzut de Comunicarea CE cu privire la aplicarea art.87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții.

vedere trendul volumului contragaranțiilor acordate – în creștere cu peste 40% în prima parte a anului 2012 comparativ cu perioada similară a anului 2011 –, apreciem că în viitor impactul favorabil al existenței FRC asupra costurilor finanțării va crește semnificativ, consecință firească a creșterii ponderii garanțiilor contragarantate în portofoliul fondurilor de garantare partenere”, a mai spus Georgeta Popescu.

Norel Moise